

2020-08-12

Diarienummer
KS 2020/0470

Gunnar Jönsson
Kommunjurist

Kommunstyrelsen

Yttrande över remissen En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att ställa sig bakom utredningens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken

Sammanfattning

Regeringskansliet, socialdepartementet, har remitterat slutbetänkandet *En sjukförsäkring anpassad efter individen* till kommunen för yttrande. Utredningen har haft i uppdrag att utreda behovet av anpassningar av försäkringsskyddet för personer med timanställningar och andra tidsbegränsade anställningar. Det handlar om hur bedömningarna av rätten till sjukpenning ska göras för personer med dessa anställningar. Vidare har utretts regelverket kring möjligheten att bevilja partiell sjukpenning utifrån en förläggning av arbetstiden där den försäkrade inte minskar sin arbetstid med lika mycket varje dag.

Enligt förslaget ska en försäkrad som är behovsanställd få sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen om det kan antas att den försäkrade skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk. Utredningens Förslaget innebär också att partiell sjukpenning kan beviljas utifrån en annan förläggning än jämn reducering av arbetstiden varje dag om förläggningen inte försämrar den försäkrades möjligheter till återgång i arbete.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 12 augusti 2020
- Missiv från socialdepartementet den 18 maj 2020
- Slutbetänkandet *En sjukförsäkring anpassad efter individen*

2020-08-12

Diarienummer

KS 2020/0470

Ärendet

Bakgrund

Utredningen har haft i uppdrag att utreda behovet av anpassningar av försäkringsskyddet för personer med timanställningar och andra tidsbegränsade anställningar. Det handlar om hur bedömningarna av rätten till sjukpenning ska göras för personer med dessa anställningar. Vidare har utretts regelverket kring möjligheten att bevilja partiell sjukpenning utifrån en förläggning av arbetstiden där den försäkrade inte minskar sin arbetstid med lika mycket varje dag.

Utredningen anför att den allmänna sjukförsäkringen infördes vid en tidpunkt då tillsvidareanställning var normen för de flesta. I dag ser regelverket annorlunda ut. För många unga är det vanligt med timanställningar och andra former av tidsbegränsade anställningar. Regelverket har dock inte anpassats till dessa nya typer av anställningar.

Kännetecknande för en behovsanställning är att den avser arbete som utförs utifrån arbetsgivarens behov av arbetskraft. Arbetstagaren har alltså normalt inte rätt att få arbeta utan det är arbetsgivarens behov av att arbete utförs under en viss period eller på obestämd tid som är styrande. Utredningens definition av behovsanställda rymmer dem som i dag ofta kallas för timanställda.

Den som är behovsanställd är i praktiken arbetslös och har i dag inte rätt till högre sjukpenning än 543 kronor per dag. Utredningen vill likställa den som har en behovsanställning och som kan antas skulle ha arbetat om de inte var sjuka med den som har en vanlig anställning. Därför föreslås att beloppsgränsen inte gäller för den som omfattas av utredningens förslag.

Anpassning av försäkringsskyddet för personer med behovsanställningar

Den fråga som varit utgångspunkten för utredningen har varit om den behovsanställda, om denne inte hade drabbats av sjukdom, skulle ha arbetat.

Försäkringskassans tillämpning idag innebär att en försäkrad som är behovsanställd och som har inbokade arbetspass betraktas som anställd och får sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen. Om den behovsanställda däremot inte har några inbokade arbetspass betraktas denne som arbetslös och får sin arbetsförmåga bedömd mot den bredare bedömningsgrunden "normalt förekommande arbete" redan från första sjukdagen. Om en försäkrad

2020-08-12

Diarienummer

KS 2020/0470

bedöms mot normalt förekommande arbete bedöms denne oftare ha arbetsförmåga och därmed inte ha rätt till sjukpenning än om denne hade bedömts mot sitt arbete.

Enligt förslaget ska en försäkrad som är behovsanställd få sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen om det kan antas att den försäkrade skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk.

Bedömningen mot behovsanställningen ska göras till den dag då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga i 90 dagar. Den som får arbetsförmågan bedömd mot sin behovsanställning ska inte få sjukpenning begränsad till det belopp om 543 kronor per dag som gäller för den som är arbetslös.

Partiell sjukpenning och arbetstidens förläggning

Vad gäller partiell sjukpenning och förläggning av arbetstiden är huvudregeln i dag att arbetstiden vid partiell sjukskrivning ska reduceras med lika mycket varje dag. Det innebär att det normalt inte är möjligt att bevilja en fjärdedels sjukpenning till en person som förlägger sin arbetstid så att denne är ledig en dag i veckan.

Dagens regelverk innebär att sjukpenning kan beviljas på fyra nivåer; en fjärdedel, en halv, tre fjärdedelar och hel sjukpenning. Utredningens utgångspunkt är att inte röra sjukpenningens fyra nivåer. I stället ser utredningen över möjligheten att i ökad utsträckning än i dag bevilja partiell sjukpenning utifrån att den försäkrades arbetstid förlagts på annat sätt än genom jämn reducering varje dag.

Försäkringskassans tillämpning idag utifrån rättspraxis innebär att partiell sjukpenning kan beviljas utifrån en annan förläggning än jämn reducering av arbetstiden varje dag endast om detta är medicinskt motiverat. Det är dock enligt utredningen oklart vad medicinskt motiverat betyder i tillämpningen. Detta leder till att den försäkrade får svårt att förutse om ersättning kommer att beviljas om arbetstiden förläggs på annat sätt än genom jämn reducering varje dag.

Utredningens förslag innebär att partiell sjukpenning kan beviljas utifrån en annan förläggning än jämn reducering av arbetstiden varje dag om förläggningen inte försämrar den försäkrades möjligheter till återgång i arbete. Att förläggningen försämrar den enskildes

2020-08-12

Diarienummer

KS 2020/0470

möjligheter till återgång i arbete kan handla dels om att hälsotillståndet påverkas negativt av förlägningen dels om att sjukdomen är av sådan karaktär att en annan förläggning av arbetstiden än jämn reducering varje dag motverkar rehabilitering. Om den försäkrade vill pröva att arbeta i begränsad utsträckning trots hel sjukskrivning bör Försäkringskassan samverka med arbetsgivaren och sjukskrivande läkare i syfte att ta tillvara den försäkrades arbetsförmåga och på sikt underlätta dennes återgång i arbete. Försäkringskassan bör utifrån denna samverkan utreda möjligheten till partiell sjukpenning med en annan arbetstidsförläggning än att arbetstiden minskas varje dag.

Utredningen föreslår mot bakgrund av ovanstående följande ändringar i 27 kap 46 § och 28 kap 11 § socialförsäkringsbalken (ändringar markerat med kursiv stil):

27 kap. 46 § socialförsäkringsbalken

Nuvarande lydelse

Vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt ska det beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen inte kan utföra sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder honom eller henne.

Om den försäkrade på grund av sjukdomen behöver avstå från förvärvsarbete under minst en fjärdedel av sin normala arbetstidstid en viss dag, ska hans eller hennes arbetsförmåga anses nedsatt i minst motsvarande grad den dagen.

Föreslagen lydelse

Vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt ska det beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen inte kan utföra sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder honom eller henne.

Bedömningen enligt första stycket ska även göras för en försäkrad som är behovsanställd om det kan antas att han eller hon skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk. Från och med den tidpunkt

2020-08-12

Diarienummer

KS 2020/0470

då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 90 dagar ska bedömningen av arbetsförmågan göras mot sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Om den försäkrade på grund av sjukdomen behöver avstå från förvärvsarbete under minst en fjärdedel av sin normala arbetstidstid en viss dag, ska hans eller hennes arbetsförmåga anses nedsatt i minst motsvarande grad den dagen.

Partiell sjukpenning får beviljas utifrån en förläggning av arbetstiden som innebär att arbetstiden inte minskas varje dag i samma omfattning om en sådan förläggning av arbetstiden inte försämrar möjligheterna till återgång i arbete.

28 kap. 11 § socialförsäkringsbalken

Nuvarande lydelse

Till den del den försäkrade är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 543 kronor om dagen. Detta gäller dock inte sjukpenning som avses i 27 kap. 6 §.

Föreslagen lydelse

Till den del den försäkrade är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 543 kronor om dagen. Detta gäller dock inte sjukpenning som avses i 27 kap. 6 § *eller sjukpenning som beviljats efter en bedömning av arbetsförmågan enligt 27 kap. 46 § andra stycket.*

2020-08-12

Diarienummer

KS 2020/0470

Föredragning

Kommunstyrelsen föreslås ställa sig bakom förslaget till ändringar i socialförsäkringsbalken.

Enligt förslaget ska en försäkrad som är behovsanställd få sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen om det kan antas att den försäkrade skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk. Bedömningen mot behovsanställningen ska göras till den dag då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga i 90 dagar. Den som får arbetsförmågan bedömd mot sin behovsanställning ska inte få sjukpenning begränsad till det belopp om 543 kronor per dag som gäller för den som är arbetslös.

Förslaget innebär vidare att partiell sjukpenning kan beviljas utifrån en annan förläggning än jämn reducering av arbetstiden varje dag om förläggningen inte försämrar den försäkrades möjligheter till återgång i arbete.

Beredning

Ärendet har remitterats från socialdepartementet och har därefter beretts av kommunkontoret.

Barnets bästa

Förslaget torde medföra att i de fall den "försäkrade" är försörjningsskyldig för barn så påverkar förslaget den enskildes ekonomi och därigenom även försörjningen av barn.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Biträdande kommundirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

-

För kännedom:
Regeringskansliet, socialdepartementet
Kommunkontoret, juristenheten